

Son La-projektin nykytila

Matkaraportti hankkeen luovusmatkalta 18.11. - 3.12.2007

Minna Hakkarainen, pj. Vietnam-seura ry

su 18.11. Lähtö lentokentälle illansuussa. Edessä yölento Finnairilla Bangkokiin.

ma 19.11. Saapuminen Hanoiin ja majoittuminen Giabao hotelliin.

ti 20.11. Työskentelyä toimistolla. Sopimustekstin läpikäyntiä Tamin kanssa. Paljastuu, että vierailuohjelma on olemassa vain paperilla ja Tamin päässä. Mitään muuta ohjelman eteen ei sitten olekaan tehty.

ke 21.11. Työskentelyä toimistolla. Talousasioiden läpikäyntiä Tuyetin kanssa.

to 22.11. Max von Bonsdorffin tapaaminen Suomen Hanoiin suurlähetystössä. Seuran myyntitavaroiden hankintaa.

pe 23.11. Projektin nykytilan katsaus Tamin kanssa. Sopimustekstin muokkaus.

la 24.11. Laulaja Bui Kien Trungin haastattelu. Lounastapaaminen suurlähettilään ja hänen lastensa kanssa. Sopimustekstin viimeistelyä toimistolla Son Lan neuvotteluja varten.

su 25.11. Matka Son Lahan. Pysähtyminen Hoa Binhissä (Cao Phong), missä tutustuminen uuteen projektiin.

ma 26.11.

Son Lan kaupunki

Aamupäivä:

Tapaaminen Son Lan naisliitossa. Keskustelun kohteena projektin luovutus sopimuksen yksityiskohdat. Paikalle on kutsuttu kaikki keskeiset sopimusosapuolet: Son La -provinssin naisliitto, IRD (International Relations Department), Thuan Chaun (piirikunta) naisliitto sekä Thuan Chaun People's Committee, joista jälkimmäinen oli estynyt osallistumasta kokoukseen.

Kokouksessa käytiin huolellisesti läpi kaikkien osapuolten kirjallisesti tehdyt kommentit sopimusluonnoksesta. Tämän jälkeen osapuolille esiteltiin kommenttien pohjalta luonnokseen tehdyt muutokset osapuolten keskusteltavaksi ja hyväksyttäväksi. Muutoksista ja niiden merkityksestä käytiin vilkasta keskustelua ja keskustelun pohjalta kirjattiin ylös prosessin aikana sovitut sanamuodot ja sisällöt. Yhteisesti sovittiin, että muutokset esitellään vielä Thuan Chaun kansankomitealle, jotta kaikilla osapuolilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa sopimuksen lopulliseen sisältöön ennen allekirjoitustilaisuutta. IRD esitti sopimukseen lisättäväksi kohdan, joka velvoittaisi Vietnam-seuraa selvittämään mahdollisuuksia uusiin projekteihin Son La -provinssin alueella. Ehdotusta ei kuitenkaan kirjattu sopimukseen, sillä se ei liity mitenkään nykyisen projektin siirtoon vaan on siitä täysin erillinen asiakokonaisuus.

Eriyisen paljon käytiin keskustelua siitä, mitä seuraamuksia osapuolille voi koitua projektisopimuksen rikkomisesta ja kuka on

oikeutettu/velvollinen puuttumaan mahdollisiin väärinkäytöksiin. Samassa yhteydessä keskusteltiin myös siitä, kenelle projektipääoman omistus sopimuksen mukaan kuuluu ja mitä se tarkoittaa käytännössä. Todettiin, että omistajuutta tulee kunnioittaa ja siihen voidaan puuttua vain selkeästi osoitettavista olevien sopimusrikkomusten seurauksena.

Iltapäivä:

Vierailu Quynh Nhai piirikuntaan, joka sijaitsee Thuan Chausta pohjoiseen Da-joen varrella. Matkan tarkoituksena oli tutustua alueeseen, joka jää patoaltaan alle vuonna 2010. Alueelle rakennetaan parhaillaan uutta tietä, joten matkanteko on tietöiden vuoksi hidasta. Matkalle osallistuivat Minna Hakkaraisen lisäksi Vietnam-seuran projektityöntekijä rouva Tam sekä Thuan Chaun naisliiton puheenjohtaja rouva Yen sekä naisliiton hankkeestamme vastaava työntekijä rouva Lan. Matkan varrella näimme useita uusia kyliä, jotka on rakennettu uudisasukkaiden tarpeisiin. Kävimme myös vilkasta keskustelua uudelleenasetuksen suunnittelusta ja toteutuksen onnistumisesta. Projektialueemme Thuan Chaun piirikunta on yksi uudisasukkaita vastaanottavista alueista. Viranomaisten vuodelle 2007 laatiman suunnitelman mukaan Thuan Chauhun oli tarkoitus uudelleenasettaa 200 perhettä, mutta toteutuma on ainoastaan 40 perhettä. Keskeisenä hidasteena on ollut se, että vasta täytäntöönpanon yhteydessä on huomattu, että useat uusille kylille suunnitellut alueet ovat asutuskelvottomia veden vähyyden vuoksi. Suunnitteluvaiheessa alueita oli valikoitu saatavilla olevan viljelysmaaksi kelpaavan maan saatavuuden perusteella, mutta tällöin ei ollut huomioitu sitä, että pelkkä maa-ala ilman vettä ei luo asutukselle riittäviä edellytyksiä. Viljelysmaan vähyyys onkin jo nyt yksi ihmisten elinmahdollisuuksia rajoittavista tekijöistä. Tapasimme Da-joen rantatormältä istuskelemasta 30-vuotiaan Luong Van Phongin. Herra Phong on kotoisin Bo Muoin kunnasta, Thuan Chaun piirikunnasta, mutta joka asuu Quynh Nhaissa väliaikaisessa asumuksessa yhdessä vaimonsa kanssa viljelyskausien ajan. "Asumme tuolla joen toisella puolella rannasta jonkin matkaa ylöspäin ja viljelemme siellä maata, koska Thuan Chaussa on pulaa hyvästä viljelysmaasta", toteaa Phong. Hän kuitenkin tietää jo nyt, että joutuu jo lähitulevaisuudessa etsimään itselleen uuden maapalstan sillä hänenkin viljelyksensä jäävät vesimassojen alle.

ti 27.11.

Thuan Chaun naisliitto

Rouva Yen ja rouva Lan sekä "kuunteluoppilaana" herra Hung

Keskusteltavana asiana oli sopimuksen allekirjoittamiseen liittyvät muodollisuudet. Erytisen suurta päänvaivaa Thuan Chaun naisliitolle aiheutti se, millainen teksti tilaisuuden aikana esillä pidettävässä banderollissa on oltava. Totesimme, että asialla ei ole olennaista merkitystä Vietnam-seuran näkökulmasta, mutta että siinä tulisi olla selkeästi projektin nimi siinä muodossa, kuin se on virallisissa dokumenteissa. Toisena asiana kävimme läpi kutsuvieraslistan. Osanottajia tuli yhteensä 28 kappaletta. Projektin ulkopuolelta tilaisuuteen päätettiin kutsua mm. Maatalouspankin (Bank for Agriculture) edustaja,

jotta he ovat tietoisia Thuan Chaun naisliiton roolista hankkeen jatkovaiheessa. Hankkeen varat ovat talletettuina kyseiseen pankkiin. Lisäksi sovimme siitä, kuka johtaa allekirjoitusseremoniaa ja missä järjestyksessä puheenvuorot pidetään. Sovittiin, että Minna Hakkarainen esittelee omassa puheenvuorossaan sopimuksen keskeisen sisällön ja siinä määritellyt eri osapuolten roolit.

Vierailu Phong Langin kunnassa

Keskusteluosapuolina herra Duc, puoluesihteerij;
rouva Van, Phong Langin kunnan naisliiton puheenjohtaja sekä
rouva Ngoc, tilintarkastaja (accountant)

Rouva Vanin mukaan projektin toteuttamisessa on edelleen joitakin ongelmia. Viime vuosien aikana neljä lainaklusteria on lopettanut toimintansa: Lang 1 (2005), Lang 2 (2006) ja Na Noi sekä Na Ca (2007). Ryhmät lopetettiin, koska niiden sisällä ilmeni liikaa ongelmia lainasääntöjen noudattamisessa ja kirjanpidon hoitamisessa. Tämä näkyi heikkoina tuloksina ja tunnuslukuina. Monet osallistujista eivät sisäistäneet lainaohjelman etuja, kun saatavilla oli pienempikorkoisia valtion myöntämiä lainoja. Tällä hetkellä kunnassa toimii 10 lainaklusteria, jotka kaikki toimivat hyvin. Takaisinmaksuprosentit sekä korkojen että pääomien osalta ovat 100 % ja niiden vetäjillä on riittävät taidot toimintojen ylläpitämiseen. Rouva Vanin mukaan nyt mukana ovat naiset ymmärtävät hyvin lainaohjelman säännöt ja niistä saatavat hyödyt. Yhteensä mukana on 196 naista. Keskeisenä etuna projektin lainausmallissa pidettiin lainan saatavuuden helppoutta ja siihen liittyvää vähäistä byrokratiaa.

Herra Ducin näkemyksen mukaan tärkein hyöty projektista näkyy siinä, että se on lisännyt siihen osallistuvien naisten osaamista suhteessa lainan hyödylliseen käyttöön ja investointeihin. Lisäksi kuukausittaiset ryhmätapaamiset ovat osoittautuneet hyödyllisiksi ja tukevat myös köyhien naisten osallistumista ja osaamisen lisääntymistä. Herra Ducin mukaan projekti on myös auttanut naisliittoa omien toimintojensa kehittämisessä ja mahdollistanut tehokkaamman tiedon levityksen mm. gender- ja kotitalouskysymyksistä. Projektin tekemällä oppimisen toimintamallia herra Duc piti sopivana alueen naisille.

Phong Langissa on päätetty koulutusta koskevista säännöistä. Kunnassa on tällä hetkellä koulutusrahaa reilut 10 milj.vnd. Koulutuksen kustannukset on määritelty siten, että kuntatason kouluttajalle maksetaan koulutuspalkkiota 30000 dongia päivässä. Piirikunnasta tulevalle kouluttajalle maksetaan enintään 150 000/päivä.

Lainakorkojen käyttöä koskevassa keskustelussa kunnan naisliiton edustajat totesivat, että nykyinen malli on ok. Jakoa on muutettu hankkeen aikana useita kertoja ja se on aiheuttanut runsaasti työtä naisliitolle. Herra Duc totesi, että ruohonjuuritason tukeminen myös tätä kautta tulisi olla yksi keskeisistä asioista. Todettiin, että inflaatio on tällä 0,6 % kuukaudessa ja inflaatio on jatkossa yksi tekijä, joka tulee huomioida lainojen koroista päätettäessä. Edelleen sovittiin, että naisliitto raportoi jatkossa köyhien %-osuuden kaikista lainansaajista, jotta voidaan

varmistua siitä, että köyhät tulevat tehokkaasti huomioiduksi ohjelman toteutuksessa.

Tong Lenhin kunta

Paikalla rouva Quang Thi Bien, TL WU, puheenjohtaja. Rouva Bien totesi, että projektissa on järjestetty erilaista koulutusta jo seitsemän vuoden ajan. Tänä aikana naiset ovat saaneet hyvät kirjanpitotaidot, osallistuneet säännöllisesti kuukausittaisiin lainaryhmien tapaamisiin. Investointitaidot ovat kohentuneet. Kunnassa on 12 lainarinkiä, jotka muodostuvat 51 lainaryhmästä. Projektiin osallistuu 231 naista. Takaisinmaksuprosentit sekä korkojen että lainapääoman osalta ovat 100 %. 70 % osanottajista on osallistunut hankkeeseen alusta saakka, 30 % on liittynyt mukaan myöhemmin.

Rouva Bienin mukaan kunnassa on useita naisia, jotka ovat merkittävästi kohentaneet taloudellista tilannettaan. Tämä näkyy mm. siinä, että myös ns. nälkäkuukausina (maalis-toukokuu ja elo- syyskuu) lainojen takaisinmaksuprosentit ovat nykyisellään vähintään 80 %. Tämä on ehdoton alaraja, jotta ryhmä pysyy mukana lainaohjelmassa. Näin ollen ryhmien jäsenet koettavat tukea ja innostaa toisiaan selviytymään lainojensa lyhennyksistä ajallaan vaikeuksista huolimatta.

Projektin keskeisenä saavutuksena rouva Bien pitää naisten osaamisen kasvamiseen tähtäävää toimintaa. Projektin tukeman Tong Lenhissä on järjestetty myös kurssi luku- ja kirjoitustaidon saavuttamiseksi. Kurssille osallistui 32 naista, joista 30 suoritti kurssin alusta loppuun. Heistä 26 läpäisi kurssin loppukokeen ja he saivat Thuan Chaun koulutusviraston myöntämän todistuksen luku- ja kirjoitustaidostaan. Kurssin läpäisseistä naisista kuusi toimii nykyään lainarinkien vetäjinä. Tong Lenhin kunnan naiset ovat projektin ja siinä käytyjen keskustelujen innoittamina kiinnostuneita aloittamaan myös oman äidinkielen opiskelun. He ovat lähettäneet viranomaisille asiaa koskevan lupahakemuksen, mutta sitä ei ole toistaiseksi myönnetty. Viranomaiset suhtautuvat varovaisesti vähemmistöryhmien oman äidinkielen opetukseen. Kouluissa opetusta ei järjestetä. Luvan myöntäminen edellyttää mm. tarkan opetussuunnitelman laatimista etukäteen ja sen hyväksyttämistä paikallisviranomaisilla. Vietnamin viranomaisilla ei ole tietoa oman äidinkielen osaamisen merkityksestä oppimistuloksiin. Usein oman äidinkielen opiskelua pidetään tarpeettomana ja jopa haitallisena.

Rouva Bienin mukaan kuluneiden seitsemän projektivuoden aikana suurimpana haasteena on ollut projektiin osallistuvien naisten osaamisen kehittäminen ja tietoisuuden ja ymmärryksen lisääminen projektimalliin ja tavoitteisiin liittyen. Käytännön ongelmia on ollut mm. kuukausittaisiin lainaryhmien tapaamisiin liittyen erityisesti ns. nälkäkuukausina, jolloin naiset eivät välttämättä tule tapaamisiin vaan suuntaavat torille myymään vihanneksiaan tai muita tuotteitaan. Myös lainakorkojen tarkistukset ovat aiheuttaneet runsaasti työtä kuntatasolla, mistä syystä halutaan pysyttäytyä tämänhetkisellä korkotasolla myös tulevaisuudessa.

ke 28.11.

Bon Phangin kunta

Läsnä: herra Xuong, kansankomitean pj., rouva Bien, rouva Nhom sekä Thuan Chaun naisliiton rouva Lan, herra Hung, Minna ja Tam.

Yleiskeskustelussa ilmeni, että 10 henkilöä on lähtenyt kunnasta töihin Malesiaan. Heistä 2 on nuorta naista ja 8 miestä. Lähtijöille järjestetään Hanoissa terveystarkastus sekä 3 kk:n englannin kielen kurssi. Hallitus tukee vierastyöläiseksi lähtemistä omalla politiikallaan. Lähdön käytännön toimista huolehtivat yritykset, jotka voivat saada lainaa pankeilta toimintaansa.

Herra Xuongin mukaan projekti on hyödyntänyt osallistujia. He ovat oppineet laskemaan rahojaan ja sijoittamaan lainojaan tuottavalla tavalla. Ongelmia on esiintynyt "loan in kind" -lainamallissa (kyläkehityshanke), sillä joidenkin maataloustuotteiden hinnat ovat laskeneet. Esim. vuohien ostohinta oli 30 000 dongia, mutta myytäessä hinta oli laskenut 20 000:een. Tämä johtuu paikallisten markkinoiden liian suuresta vuohien tarjonnasta. Tästä syystä on päätetty, että kaikki lainat ovat jatkossa rahalainoja.

Naisliiton mukaan kunnassa olisi halukkuutta siirtää mikroluottopääomia kyläkehittämislainoihin. Varoilla haluttaisiin hankkia lehmiä.

Kunnassa on melko vakava huumeongelma. Kolmen viime vuoden aikana 16 miestä on kuollut heroiinin yliannostukseen tai muuhun huumeesta johtuvaan terveysongelmaan. Kunnassa on käynnistetty hallituksen tukema ns. 03-hanke, jolla pyritään vierottamaan huumeiden käyttäjiä.

Chieng Pacin kunta

Herra Lo Van Tich, pj. PC, BoM:in puheenjohtaja
rouva Lo Thi Trai, WU
rouva Ba Thi Inh, Wu

Herra Tichin mukaan projektin merkittävänä hyötynä on ollut investointiosaamisen lisääntyminen. Naisille suunnatuista mikroluotoista on nyt runsaan kolmen vuoden ja kyläkehittämismallista runsaan kahden vuoden kokemus. Kunta on saanut yhteensä 80 milj. vnd. Herra Tich pitää Chieng Pacia projektin neljästä kunnasta onnistuneimpana. Yhteistyö kunnan sisällä sujuu hyvin ja motivaatio toiminnan jatkamiseen on korkealla. Projekti on tuonut naisliitolle lisämahdollisuuksia mm. perhesuunnittelutietouden jakamiseen. Työntekijämme rouva Tamin mukaan Chieng Pac on erityisen positiivinen esimerkki kuntiemme joukossa. He ovat sitoutuneita ja ymmärtävät hyvin projektin tuomat hyödyt.

Naisliiton edustajien mukaan hanketta ei ole kovin vaikeaa hallinnoida. Sen sijaan kokonaispääoma on vielä melko pieni. Erityisesti toivottaisiin lisää resursseja kirjanpito- ja muun projektissa tarvittavan oheismateriaalin hankintaan. Kunnassa on 115 mikroluotto-ohjelmaan osallistuvaa naista ja 20 kyläkehittämishankkeeseen osallistuvaa kotitaloutta. Säästöjen (10 000 vnd/kk) mobilisointi on onnistunut hyvin.

Naisliiton mukaan he tulevat säilyttämään projektin mallin sellaisena kuin se nyt on. Mikroluottomallissa he näkevät runsaasti hyötyjä. Osa naisista arvostaa mahdollisuutta saada pieni laina alhaisella byrokratialla. Malli tuo myös kokonaisuutena enemmän hyötyä naisille kuin kyläkehitysmalli. Sen avulla on mahdollisuus saada nopeasti tuottoja, lainojen kiertonopeus on lyhyempi kuin kyläkehittämismallissa ja ryhmätoiminnot mahdollistavat naisten säännölliset tapaamiset, joista on pidetty paljon. Vastaavasti kyläkehittämismallin etuina on useimmille helpompi takaisinmaksutapa. Lainankorkoja aletaan lyhentää kolmen kuukauden kuluttua luoton saamisesta, mutta itse lainapääoma maksetaan takaisin vasta kahden vuoden laina-ajan päätyttyä.

Chieng Pac haluaisi perustaa kuntaan naisten oman klubin, jossa hyödynnettäisiin projektin toimintamallia. Myös Chieng Pacissa on huumeiden käyttäjiä, mutta heidän oman arvionsa mukaisesti vähemmän kuin Bon Phangissa. Huumeongelma näkyy Thuan Chaussa lisääntyneenä turvattomuutena, jota pyritään vähentämään mm. rakentamalla talojen pihojen ympärille tiiliaitauksia.

to 29.11.

Projektin luovutus sopimuksen allekirjoitustilaisuus. Tilaisuuteen osallistuu 22 henkilöä provinssi-, piirikunta- ja kuntatasoilta. Minna Hakkarainen esittelee lopullisen sopimustekstin keskeiset sisällöt ja kertoo mitä ne tarkoittavat käytännössä. Son Lan naisliiton edustajat rouva Kien ja rouva Hung, ojentavat Vietnam-seuran edustajille Son Lan kansankomitean myöntämät ansiotaulut ja siihen liittyvän virallisen päätösdokumentin. Lisäksi Minnalle ja rouva Tamille ojennetaan molemmille 300 000 dongin bonus, mutta Minnan päätöksellä rahat lahjoitetaan Son Lan ja Thuan Chaun naisliittojen lainaohjelmiin. Allekirjoitustilaisuuden päätyttyä kaikki osanottajat kutsuttiin yhteiselle päätöslounaalle. Tunnelma on iloinen ja kaikki osapuolet vakuuttavat olevansa tyytyväisiä sopimuksen sisältöön. Lounaan jälkeen ajamme Son Lahan, jotta saamme sopimukseen tarvittavat allekirjoitukset myös International Relations Departementista, jonka edustaja ei ennakoon ilmoitetun mukaisesti päässyt osallistumaan allekirjoitustilaisuuteen. Noin klo 15 suuntaamme kohti Hanoita, jossa olemme illalla kello 23 jälkeen.

pe 30.11. Raporttien ja artikkelien kirjoittamista hotellihuoneessa. Pankkiasioiden hoitaminen Helka Ketosen kanssa. Iltapäivällä työskentelyä toimistolla ja viimeisten käytännön asioiden läpikäymistä Tamin kanssa.

la 1.12. Viimeisten juoksevien asioiden hoitoa, kirjoittamista ja pakkaamista. Hotellista uloskirjoittautuminen ja siirtyminen tavarapinon kanssa viimeiseksi yöksi Helkan hoiviin. Pikkujoulut Helkan kutsumien Hanoissa työskentelevien suomalaisten kanssa. Glögiä ja joulumusiikkia!

su 2.12 . Aamulla lähtö lentokentälle. Matkatavaroissa ylipainoa 16 kiloa. Lisämaksua kymmenestä kilosta. Iltapäivällä saapuminen Hongkongiin, missä vastassa vanha hyvä ystäväni Perdita poikansa kanssa.

ma 3.12. Ongelmia lentokentällä. Finnair ilmoittaa, että ylipainomaksu on reilut 500 euroa! Veimme ystäväni kanssa yhden seuralle tulevan tavaralaatikon postiin ja jouduin jättämään Hanoista hankkimani elämäni ensimmäisen taideostokseni Perditan hoiviin. Laskeutuminen joulukuiseen harmauteen Helsinki-Vantaalla. Tuulee ja sataa taivaan täydeltä räntää. Takana vaiherikas, mutta kokonaisuutena hyvin onnistunut matka Vietnamiin. Matkaohjelmaan merkityt vapaat ovat taas kerran jääneet haaveeksi. Takana kaksi viikkoa työtä ilman yhtään kokonaista vapaapäivää. Edessä arki ja normaalit työt heti seuraavasta aamusta eteenpäin.

PS: Hanke on siis seuran osalta päättynyt ja se jatkuu Thuan Chaun naisliiton hankkeena tästä eteenpäin. Onnea ja menestystä!

Minna Hakkarainen 12.12.2007